

Focus op werkbaar werk

februari 2013

Fysieke arbeidsbelasting en werkbaar werk

Hoewel de arbeidsomstandigheden in fabrieken en kantoren de laatste decennia duidelijk verbeterd zijn, blijft zwaar, gevaarlijk of repetitief werk voor veel werknemers nog een dagelijkse realiteit. Uit de resultaten van werkbaarheidsenquête van de Stichting Innovatie & Arbeid (2010) blijkt bv. dat 22,7% van de arbeiders frequent geconfronteerd wordt met gevaarlijke situaties of ongevalsrisico's, 43,3% van de zorgmedewerkers met lichamelijk zware taken en 40% van de uitvoerend bedienden met repetitieve hand/armbewegingen. Fysiek belastend werk kan de werkbaarheid ernstig in het gedrang brengen. Zo geeft minder dan de helft (46,2%) van de werknemers die lichamelijk zwaar werk hebben, aan dat ze in hun huidige job kunnen doorwerken tot hun pensioen.

Bijna de helft van de zorgmedewerkers frequent geconfronteerd met lichamelijk zware taken

De risico's in de werkomgeving en de lichamelijke belasting kunnen van diverse aard zijn. In tabel 1 zien we met welke specifieke problemen werknemers geconfronteerd worden. Er zijn uiteraard grote verschillen die onder meer te maken hebben met de functie of de sector waar iemand werkt.

Tabel 1 Belastende arbeidsomstandigheden 2010

Confrontatie (vaak/altijd) met belastende arbeidsomstandigheden, % van werknemers, 2010	
trillingen van werktuigen, machines	15,9
lawaaihinder	24,6
extreme temperaturen	12,2
gevaarlijke stoffen	9,3
gevaarlijke situaties, risico's op ernstige ongevallen	11,1
lichamelijk zware taken	18,8
ongemakkelijke of inspannende werkhoudingen	19,8
repetitieve hand/armbewegingen	37,0

Het zal niet verbazen dat arbeiders, meer dan kaderleden met lawaaihinder te maken hebben of dat meer werknemers in de chemie dan in de voedingssector met gevaarlijk-

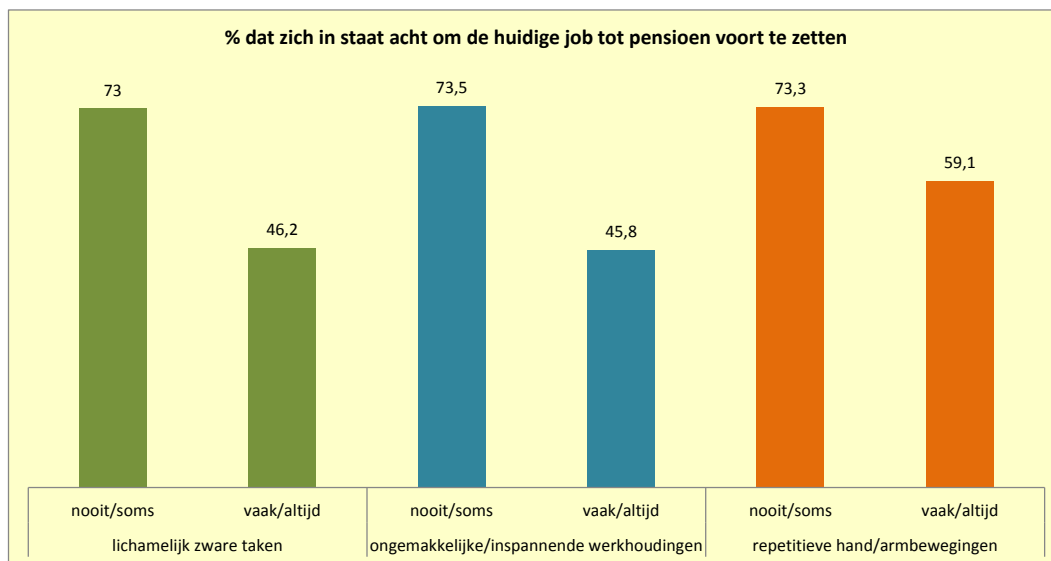
ke stoffen geconfronteerd worden. Toch gaf onze detailanalyse ook een aantal opvallende vaststellingen. Drie voorbeelden:

- in de bouwsector, de metaalsector en de voedingssector heeft iets meer dan de helft van de werknemers frequent te maken met lawaaihinder
- bij de zorgmedewerkers krijgt 43,3% frequent lichamelijk zware taken en heeft 29,3% frequent te maken met ongemakkelijke of inspannende werkhoudingen
- tussen 2004 en 2010 steeg het aandeel van de werknemers die een job hebben met veel repetitieve hand/armbewegingen van 35,3% tot 37%.

Fysieke belastend werk zet rem op langer werken

Om mensen aan het werk te houden, is het belangrijk dat het werk aantrekkelijk blijft. Uit analyses van de werkbaarheidsmonitor is bijvoorbeeld al gebleken dat werknemers die onder hoge druk moeten presteren of weinig steun krijgen van hun directe leiding, meer dan anderen aangeven dat ze niet zullen kunnen doorwerken tot hun pensioen. Dat geldt ook voor werknemers met problematische (fysieke) arbeidsomstandigheden. Zo zien we bijvoorbeeld (fig. 1) dat minder dan de helft (46,2%) van de werknemers die frequent lichamelijk zware taken hebben, aangeven dat ze tot hun pensioen kunnen doorwerken. Bij werknemers die weinig of geen zware taken hebben is dat 73%.

Figuur 1 Kunnen doorwerken en zwaar, inspannend, repetitief werk 2010

Meer informatie over deze focus vindt u in de volgende nota's:

- Belastende arbeidsomstandigheden 2004-2010. Fysiek belastende arbeidsomstandigheden bij werknemers op de Vlaamse arbeidsmarkt 2004-2010
- Belastende arbeidsomstandigheden 2004-2010. Fysiek belastende arbeidsomstandigheden bij zelfstandige ondernemers in Vlaanderen 2004-2010
- Werkbaar werk en de inschatting van werknemers om hun huidige job al dan niet tot hun pensioen verder te kunnen zetten. Resultaten uit de werkbaarheidsmetingen 2007/2010.

Alle informatie over de werkbaarheidsmonitor vindt u op www.werkbaarwerk.be. De documenten kunt u gratis downloaden.

De Vlaamse werkbaarheidsmonitor is een initiatief van de Vlaamse sociale partners en werd ontwikkeld door De Stichting Innovatie & Arbeid met de financiële steun het Europees Sociaal Fonds.